

da kan jeg ikke gaae ind paa dette Forslag. Det foreligger ikke klart, af hvilken Bessaffenhed denne Capital er, og navnlig tør jeg med Sikkerhed sige, at den Hensigt, hvori Opsamlingen har fundet Sted, kan fremdeles opfyldes; Renten af denne Capital kan fremdeles anvendes til at forskaffe fattige Soldaterbørn fri Undervisning, og jeg kan ikke give mit Samtykke til, at en Capital, der har været opsamlet i denne Hensigt, uden videre indbrages af Statskassen. Jeg har imidlertid tilskrevet Finantsudvalget for at foreslaae en Ordning, hvorved en Deel af denne Indtægt kan komme til at tilflyde Statskassen som Vederlag for den Frihølig, Staten har, om jeg tør udtrykke mig saaledes, tilstaaet den Clasenske Legatskole, og som jeg haaber, den fremdeles vil tilstaae den. Jeg vilde kunne samtykke i, at en Deel af Indtægten af denne Capital paa denne Maade flød ind i Statskassen, men jeg troer ikke at kunne forsvare at give mit Minde til, at Capitalen, som er bestemt til at forskaffe fattige Soldaterbørn fri Undervisning — en Capital, som altsaa ved sin Rente yder Soldater og navnlig Underofficersclassen et meget stort Gode —, saaledes uden videre indbrages. — Forslaget under Nr. 4 er stillet af mig selv og tiltraadt af Udvalget. Det gaaer ud paa, at en nødvendig Ombygning af en Sluse ved Usferød Klædefabrik nu kan udføres paa een Gang i det kommende Finantsaar. — Forslaget under Nr. 5 har jeg ikke modsat mig, fordi jeg har troet at burde gaae ind paa den Tanke, at man ikke mere skal søge at forhandle Usferøds Producter ved en Handlende, som faaer Forhandlingsomkostninger for denne Forretning. — Derimod maa jeg modsætte mig Forslaget under Nr. 6, som vil indskrænke Usferød Fabrikks Virksomhed til Tilvirkning af Varer, hvorfor Hærens Bestyrelse eller andre offentlige Autoriteter have Brug. Jeg troer, at det store Fleertal af det høje Thing er fuldkommen enigt i, at Usferød Klædefabrik bør vedblive at bestaae. Jeg vil ikke opholde mig ved de Ittringer, som jeg finder i Udvalgets Betænkning. Jeg veed ikke, hvorpaa Finantsudvalget grunder sin Udtalelse. Der er ikke blevet afæstet Krigsbestyrelsen nogen Dplysning om dette Forhold;

jeg troer, at de Dplysninger, som her ønskes, for en stor Deel vilde have kunnet bringes tilveie, dersom de havde været forlangte. Jeg er imidlertid fuldkommen villig til at gaae ind paa, at hele dette Forhold underkastes en fuldstændig Undersøgelse, saaledes at det klart foreligger, hvad Fabrikationsprisen paa Klædet er; det vil sige, at den kan foreligge i Detaillerne, thi i Hovedresultatet foreligger den fuldkommen klart. Der har i Regelen været tillagt, saavidt jeg mindes, 18 pCt. til Prisen paa Materialet og andre Udlæg for at dække netop Forrentningen af Capitalen og andre General-Udgifter. Det er af stor Bigtighed for Hæren, ikke blot at være sikker paa at faae dette gode Klæde, som Usferød leverer, men ogsaa igjennem en Arrække at kunne holde den samme Priis. Medens Fabrikationspriserne kunne stige og dale, er det af Bigtighed for Krigsbestyrelsen, at den altid ligeoverfor Hæren kan beregne den samme Priis paa Klæde, ligesom det ogsaa er en stor Bequemmelighed for Regnskabsførelsen. Gjennemsnitsprisen vil dog i Virkeligheden blive den samme. Jeg har undersøgt Usferøds Virksomhed i de sidste tyve Aar, og Resultatet deraf er, at Usferød giver langt ud over den sædvanlige Rente af den Capital, Staten har staaende deri, og det er, naar man haade regner Bygninger og Grundstykker, Båndkraft, Inventarium og de Materialier, der skulle forarbejdes. Man maa tage Hensyn til, at denne Fabrik maa rette sig efter Statens Tarv, og at den paa ingen Maade bevæger sig med den Frihed som en privat Fabrik; den maa rette sig efter Krigsbestyrelsens Forlangende, hvorved den altsaa bliver meget hemmet og ikke kan, som det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Alder) bemærkede, hengive sig til den Principløshed, som bør være tilstede, eller som maaskee nødvendigviis ofte er tilstede i den private Fabrik. Det er en hemmende Omstændighed for denne Fabrik, at den maa rette sig efter Statens Behov; men desuagtet er det ved en særdeles heldig og economisk Bestyrelse lykkedes at staae Staten en betydelig Indtægt af denne Fabrik ved Siden af, at Hæren har Sikkerhed for at faae et Materiale, som ikke kan sikkert tilveiebringes paa anden